

§ 4**Tertialrapport 2 för kulturförvaltningen**

Dnr 1.1/2098/2019

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

1. att godkänna tertialrapport 2 för 2019 och överlämna rapporten med bilagorna till kommunstyrelsen för beslut
2. att föreslå kommunstyrelsen att godkänna kontorets förslag till omprioritering av 0,7 mnkr från Stockholms stadsbibliotek till Kulturskolan för färdigställande av lokaler i Husby
3. att besluta om omslutningsförändringar om netto 1,7 mnkr och anmäla detta till kommunstyrelsen
4. att förklara besluten omedelbart justerade.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2019-09-13.

Sammanfattning

Den positiva trenden från tertial 1 med växande besökstal fortsätter. Samtidigt påverkas kulturförvaltningens verksamheter av det pågående omställningsarbetet vilket gör det nödvändigt att se över arbetsformer och organisation i syfte att hålla en budget i balans och erbjuda en attraktiv verksamhet.

Kulturskolans organisationsförändring innebär fler och mindre geografiska enheter. Fokus ligger på att nå fler barn och unga i verksamheten, bland annat genom avgiftsfri och öppen verksamhet.

Stockholms stadsbibliotek lägger 2019 särskilt fokus på att säkra trygga och rofyllda bibliotek, samt förbättra styr- och arbetsformer. Utlånen av barnmedia har under årets första åtta månader ökat med 3,5 % jämfört med 2018, varav kapitelböcker svarar för 9,8 %. Samtidigt har de fysiska besöken ökat med 2,6 % och de digitala med 12,6 %.

Arbetet inom kulturstrategiska staben löper enligt plan. Utredningen av en kulturstödsreform pågår och ett förslag har tagits fram som innebär en justering av nuvarande stödssystem. Kulturnämnden fattar beslut i oktober. Arbetet med att ta fram ett kulturstrategiskt program pågår enligt plan. I förvaltningens omställningsarbete bildas en ny stadsutvecklingsenhet.

Stadsmuseet har haft goda besökssiffror med över 1 000 besökare per dag. När restaurangen är på plats förväntas detta bidra till en positiv utveckling av besökstalen. Medeltidsmuseet har fortsatt

höga besökstal och har även den gångna sommaren attraherat många turister.

Liljevalchs/Stockholm konst är utöver arbetet med utställningar och offentlig gestaltning fullt upptagna med att planera för det nya annexet Liljevalchs +.

Evenemangsavdelningen redovisar ett publikrekord på över 1,2 miljon besök på samtliga scener för sommarens båda festivaler. Kulturfestivalens särskilda tema "Rymden" blev en framgång. Antalet anmälda brott har halverats för båda festivalerna, från 88 st. 2018 till 43 st. i år.

Inriktningsmål

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.

Kulturskolan

Elevplatser

Kulturskolan fortsätter att öka antalet elevplatser under vårterminen och sommaren med 477 fler elevplatser för termins- och kortkurser (+2,7 %). Genom att erbjuda fler kortkurser nås fler deltagare samtidigt som prognosen att uppnå 18 500 elevplatser under året kan uppfyllas. Kulturskolan anpassar undervisningen till att ta emot fler elever och arbetssätten utvecklas för att framför allt nå barn och ungdomar i underrepresenterade grupper. Resurscentrum fortsätter kontinuerligt med fortbildningsinsatser och kollegialt lärande för att bredda kulturskolans kompetens i att undervisa elever med särskilda behov.

Beräknade resultat:

- Det beräknas att målet på 11 500 deltagare för hela 2019 kommer att uppnås för kulturskolans avgiftsfria verksamhet, som utöver El Sistema och Rum för skapande innefattar kulturköp (kulturverksamhet som skolorna köper av kulturskolan), öppna hus och olika arrangemang runt om i staden.
- Under 2019 utökas El Sistemas verksamhet till 2 300 elever (+300 elever) och verksamhetsplanens mål uppnås därmed.
- Elevplatserna på Resurscentrum för vårens terminskurser har på grund av att några lärare slutat minskat jämfört med föregående år, från 289 elevplatser 2018 till 260 elevplatser 2019.

Kulturstrategiska staben

Kulturstrategiska staben deltar i stadens samordningsfunktion i arbetet mot våldsbejakande extremism. Stadens riktlinjer kommer att bli vägledande för hur fack- och stadsdelsförvaltningar

implementerar demokrativillkoret i sin stödgivning. 2020 inför kulturförvaltningen nya generella villkor för alla former av kulturstöd. Dessa villkor skärper kraven om att stöd inte får gå till föreningar som ägnar sig åt våldsbejakande extremism eller odemokratisk verksamhet.

Utfallet för förskolan och skolans kulturbesök med Kulanpremien visar en ökning med 11 % jämfört med tertial 2 föregående år. En positiv trend som betyder att skola och förskola genomfört närmare 72 500 kulturbesök. 79 % av stadens kommunala grundskolor har genomfört kulturbesök med Kulanpremien under första halvåret 2019.

Nöjdheten med de kulturupplevelser som stadens barn och unga får ta del av i förskola och skola har sjunkit i jämförelse med föregående år enligt stadens förskole- och skolenkät. I årets enkät är 65 % nöjda i förskolan och 63 % i grundskolan. För elever i årskurs 2 är andelen nöjda 83 %.

Liljevalchs

Vårsalongen 2019 höll liksom tidigare år öppet sju dagar i veckan. Antalet besökare uppgick till 110 230, drygt 20 000 fler besök än förväntat. En bra siffra mot bakgrund av att utställningen på grund av påsken kortades med två veckor.

Totalt genomfördes 337 publika presentationer för bland annat särskolor och specialgrupper, samt över 10 000 digitala visningar på hemsidan. Liljevalchs Facebook ökade med 1 000 ”gillare” under tertialen och uppgår nu till över 20 000 följare.

Mediegenomslaget för Vårsalongen var omfattande med 357 tryckta och 418 digitala artiklar. Uthyrningarna har ökat liksom samarbetet med utställningens sponsorer.

Övriga utställningar och samarbeten

Efter Vårsalongen gästades Liljevalchs av konstmässan Market med 6 800 besökare under en helg. Den 25 april öppnade ”Hotell Eden” i skulpturhallen, ett kort gästspel av Jan Håfström som med utställningen sammanfattar 50 år av konstnärlig verksamhet. Utställningen som var gratis att bevista skedde parallellt med att sommarens stora satsning, ”Stockholm”, med fotografi av Anders Petersen installerades i anläggningen. Projektet som pågått under 4 år renderade lovord i medierna men lyckades inte, på grund av sitt mörker och sin konstnärliga komplexitet, locka den stora publiken.

Förutom sedvanligt mediearbete har Liljevalchs tillsammans med närbelägna institutioner ordnat gratisbåtar från Nybroplan (100 000 resenärer), samt deltagit i Urban Trail – ett löparrangemang in i anläggningen. Som en start på hösten har Liljevalchs också varit medarrangör och deltagare av Bokbordet, allt för att höja det egna varumärket. Arbetet pågår nu med Antikmässan och höstens

utställning med Helene Billgren, samt implementeringen av Vårsalongens digitala ansökningswebb som numera är synkroniserad med stadens system.

Stadsmuseiavdelningen

Det nya stadsmuseet

Mottagandet av både Stadsmuseets nyrenoverade byggnad och den nya basutställningen har varit mycket positivt vilket bland annat resulterat i flera helsidesreportage i pressen. Besökarantalet har i snitt uppgått till 1 000 besökare/dag efter den första månadens dubbelt så höga siffror.

Medeltidsmuseet internationellt besöksmål

Medeltidsmuseet har återigen fått Trip Advisors utnämning Excellence och det fortsätter att strömma in besökare. Omdömen från både Google, Trip Advisor och i tyckarboken visar hur uppskattat ett besök på Medeltidsmuseet är. Besöksundersökningen som gjordes i mars och juli visar på mycket hög nöjdhetsgrad, 95,7 %. Dessutom visar kommentarerna i tyckarboken att besökarna verkligen är från hela världen.

I den nya utställningen *Återskapat 1471* på Medeltidsmuseet belyses hur en av de många reenactmentgrupperna runt om i Sverige återskapar historia. Reenactment innebär återskapande av historiska händelser eller skeenden. Museet lät S:t Olofs gille, som är en av de främsta utövande grupperna, bygga sin egen utställning om hur och varför de återskapar. Utställningen lockar nya besöksgrupper.

Under året har ett grundläggande arbete bestående av nätverksbygge och relationsskapande i och omkring stadsdelen Vårberg genomförts som är den nya "På Plats"-stadsdelen.

Stockholms stadsbibliotek

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder och trygga bibliotek

Stockholms stadsbibliotek arbetar för att skapa förutsättningar för att fler ska komma i arbete genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom biblioteket. Hittills i år har arbetet resulterat i 70 platser för Stockholmsjobb och 37 platser för feriejobb under sommaren. Avdelningen har även genomfört en rekryteringsinsats i samarbete med Södertörns högskola som resulterade i tio anställningar.

Arbetet med att säkerställa trygga och inbjudande miljöer inom biblioteksverksamheten fortsätter. Förvaltningens IA-samordnare har under våren gått igenom samtliga rapporter i IA (stadens incidentrapporteringsystem) från de första halvåren av 2017, 2018 och 2019. Analysen visar att ordningsstörningarna på biblioteken har minskat men även att Stockholms stadsbiblioteks

medarbetare har blivit bättre på att rapportera in ordningsstörningar i IA. I materialet kan man även se att medvetenheten kring vissa brott, exempelvis hatbrott, har ökat.

Barnmedieutlånen ökar...

Biblioteket är ett kraftfullt verktyg för läslust, inspiration och kunskapsbildning och genom samverkan med stadsdelar integreras kultur i stadens breda verksamhet för barn och unga. Utlån av barnmedia totalt sett har under årets första åtta månader ökat med 3,5 % jämfört med 2018, varav kapitelböcker svarar för 9,8 %.

Appen Bibblix som Stockholms stadsbibliotek utvecklat har hunnit bli tre år gammal och innehåller drygt 3 000 titlar för barn 6 - 12 år som används av tusentals stockholmsbarn varje månad. För ett tag sedan kallade en biblioteksdelegation från Amsterdam Bibblix för "barnböckernas Spotify". Nyligen visade statistiken att den världsunika appen använts över 1 miljon gånger, av sammanlagt 150 000 användare.

...medan besöken minskar

Antalet barn i förskolan som besökte biblioteket under januari-augusti minskade med 6,5 % jämfört med motsvarande period ifjol. Flertalet enheter inom avdelningen rapporterar att omställningsarbetet påverkat deras uppsökande arbete gentemot förskolan men även programverksamhet vilket haft effekt på utfallet.

En rapport om bibliotek i förskolan färdigställdes under våren där det bland annat framgår att läsningen tar mer plats på förskolorna än tidigare. Under 2018 har Stockholms stadsbibliotek byggt upp bibliotek på sex förskolor i stadsdelarna Farsta, Hässelby-Vällingby och Rinkeby-Kista tillsammans med pedagoger och bibliotekarier.

Evenemangsavdelningen

Evenemangsavdelningens verksamhet har bedrivits enligt uppsatta mål. Nyårsfirandet som öppnade året genomfördes, Kulturnatten slog återigen rekord med 170 deltagande institutioner och aktörer, 18 vigslar genomfördes i Stadshusparken i samband med Prideveckan. Kungsträdgården har nått målen trots att flera större aktörer/festivaler lagt ner sin verksamhet. Utöver den planerade verksamheten har även projektet Levande Stockholm där avdelningen i samarbete med trafikkontoret genomfört evenemang på olika platser i Stockholm.

Under Kulturfestivalen och We are Stockholm sattes publikrekord på över 1,2 miljon besök och rekord på samtliga scener. Kulturfestivalens särskilda tema "Rymden" blev en framgång. Antalet anmälda brott halverades för båda festivalerna

från 88 st. 2018 till 43 st. 2019 samtidigt som publiken ökade kraftigt. Totalt under fem dagar anmäldes färre brott än under en vanlig fredag- eller lördagskväll i city.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Olle Burell m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

I rapporten kan vi läsa att förvaltningens samtliga avdelningar, men i synnerhet kulturskolan och stadsbiblioteket, ser över både bemanning och lokaler i syfte att minska kostnaderna för att hålla den nedskärningsbudget som tilldelats. Det är med andra ord uppenbart att kulturbudgeten leder till verksamheter som får arbeta med nedskärningar snarare än att söka största möjliga nytta för stadens medborgare. Dessutom arbetar enligt rapporten flertalet verksamheter med att bredda finansieringen genom statliga medel och privata bidrag och samarbeten. Vi känner stor oro inför att mer av verksamheten ska bli projektfinansierad eller att stadens kulturverksamhet ska bli beroende av privata finansiärer.

Kulturskolan

Ett av majoritetens mål med kulturskolan är att öka antalet elever, ett mål som nås genom att erbjuda fler kortkurser. Det är viktigt att det inte blir en ökad kvantitet på bekostnad av kvalitet, prova på-kurser och introduktioner men med minskade resurser för att fortsätta på nästa nivå. Fina siffror i statistiken men på bekostnad av fördjupning.

Förvaltningen lyfter i rapporten svårigheterna att få till stånd långsiktiga lokala överenskommelser om utnyttjande av skollokaler. Tidigare kartläggningar visar även att skolverksamheten inte når ut till barn i ett större upptagningsområde på samma sätt som när den bedrivs i egna lokaler och att det därför är viktigt att skolorna har goda kommunikationer med närområdet. Vi håller med om att kulturskolan har mycket att tjäna på att förbättra och utöka samarbetet med skolorna, men vi är lika övertygade om att detta inte ska ersätta egna lokaler i syfte att vara en

besparing, utan syftet måste vara att nå fler barn. Kulturskolan når inte målet att öka intäkterna – vilket inte är så konstigt om förutsättningarna för att öka intäkterna samtidigt försämras. Både Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund uttrycker sin oro inför lärarnas pressade arbetssituation och att arbetsmiljön fortsätter att försämras i takt med nedskärningarna. Vikariestoppet inom Kulturskolan måste hävas skyndsamt för att inte försämra undervisningens kvalitet.

Stadsbiblioteket

Det är oroande att antalet barn i förskolan som besöker biblioteken har minskat, de anledningar som framförs är omställningsarbetet, det vill säga de besparingar som ålagts biblioteken. Att få en budget i balans är nu det övergripande syftet för Stockholms stadsbibliotek och det är svårt att se hur detta övergripande styrkrav gagnar medborgarna – ett verkligt utvecklingsarbete behöver en annan styrning än en budget i balans. Vi saknar en vision utöver att strama åt budgeten. Asplundsbiblioteket har utökat sina fysiska besök med 3,8 % vilket är bra jämfört med samma period föregående år. Behovet av och intresset för offentliga och demokratiska mötesplatser är med andra ord stort. Därför är det olyckligt att renoveringen av stadsbiblioteket inte kommer att innebära den verksamhetsutveckling som hade varit lämplig. Vi kan även konstatera att staden står utan Internationella bibliotekets (IB) viktiga verksamhet i över sex månader enbart på grund av besparingar. Det tycker vi är oacceptabelt.

Stockholms stadsbiblioteks budget för innevarande år innehåller en rad ombudgeteringar från 2018. Med tanke på det redan tuffa ekonomiska läget så är det oroande inför kommande år då dessa antagligen till största delen vid det laget har förbrukats.

Ekonomi

Fokus i verksamheterna ligger på att minska stadens budget för kulturen, snarare än att utveckla kulturen i en växande stad som har som målsättning att vara i världsklass. Hela denna ekonomiska politik framstår dessutom som kortsynt. Även förväntade besparingar på sikt behöver budgeteras. I avsaknad av planerad budget redovisas nu att den pågående omställningsprocessen på kort sikt inneburit ökande kostnader. Detta gäller inte minst IB. För att klara de extra kostnader som en flytt de facto innebär har man därför tvingats stänga biblioteket i förtid – i sig inget bra incitament för ett förstärkt bibliotek på sikt.

Ersättaryttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Olle Burell m.fl. (S).